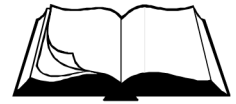

מִיָּהּ הַיּוֹם

"אין לו להקדוש ברוך הוא בעולמו אלא ארבע אמות של הלכה בלבד" (ברכות ח')

גליון 405 זיכרון שמעתתא (טז) – וכלכתך בדרך אב תש"פ

ההלכות נערכו ע"י הרב יהודה אריה הלוי דינר שליט"א – רב ביהכ"נ צא"ל "דברי שיר" ב"ב

איסורים

- 25. איזה שני איסורים כאשר כל אחד מהם לבד הם אסורים, אבל כששניהם ביחד מותרים?
- 26. מתי אדם לומד מהשני דבר תורה, וחייב על זה מיתה (אפילו ביום חול רגיל)?
- 27. מהו הדבר שמותר ביום רביעי, אסור ביום חמישי, מצוה ביום שישי, וחייב בשבת?
- 28. באיזה דבר סומכים על 'חזקת כהנים' בזה? להתיר איסור דאורייתא?

תרומות ומעשרות

- 29. אחד נפטר במדינה אחת, ובגלל זה אדם (לא בעלה) במדינה אחרת מותר באכילת תרומה?
- 30. איזה מעשר נוהג אפילו בחו"ל מן התורה?

טומאה וטהרה

- 31. איזה אדם חי ושלם נכנס לתוך בית ומטמא לאדם ולכלים שנמצאים בו?
- 32. מתי אדם נטמא ע"י ראייה בעלמא (כך שאל הגר"ח קניבסקי שליט"א)?
- 33. איך יתכן שמת נמצא בתוך הבית, והבית אינו טמא ואילו בית אחר שהמת לא נמצא שם יטמא מפני המת?

נישואין

- 34. מתי מבקשים ממישהו לוותר על קידושין ונישואין שלו כדי שאחר יקיים נישואין במקומו?

השבת אבידה

- 35. כיצד ניתן לעשות מצוות השבת אבידה בדבר הנמצא ברשות בעליו?

דיני ממונות

- 36. אדם הלך ברחוב, ומכיון שסובב את ראשו מחייבים אותו לשלם כסף, הכיצד?
- 37. יעקב מת ובאו בני ביתו לחלוק את הירושה, נתנו לראובן שליש מהנכסים, לשמעון חצי מהנכסים, וללוי שישי (יעקב לא כתב צוואה והתחתן רק פעם אחת), הכיצד?
- 38. מתי אמירת "ברכו" תשפיע על דין חושן משפט?

ביכורים

- 39. באיזה אופן כשמביא ביכורים לבית המקדש אומרים לו שיתן רק את הסל לכהן ולא את הפירות?

קדשים

- 40. קי"ל שחיטה כשרה בזר, איזה שחיטה פסולה בזר?
- 41. איזה קרבן אם שוחטים שלא לשמו - כשר, ואם שוחטים שלא לשם בעליו - פסול?
- 42. באיזה קרבן מותר לאכול את הבשר אפילו אם הבשר טמא?
- 43. באיזה יום הכהן גדול לא יכול לעבוד בשום עבודה?
- 44. יש כלל וולד חטאת מתה (תמורה פי"ד מ"א), מתי יכול להיות שולד חטאת הוא עולה או שלמים?
- 45. לאיזה קרבן יש זמן היתר אכילה הכי קצר?
- 46. מתי עושים "סמיכה" על בהמה אפילו לאחר שחיטה?

בגדי כהונה

- 47. מתי כהן גדול בא לעבוד ואסור לו ללבוש את בגדי כהן גדול בשעת העבודה (חוץ מיהו"כ לפני ולפנים)?
- 48. האם יתכן שיש בבית המקדש שני סטים של בגדי כהן גדול, כגון שני חושן או שני ציץ וכדומה?

תשובות

שבת

- 1. שלחו לו דבר מאכל שיאכלנו בשבת, לא יאכלנו בחול (משנ"ב סי' רמ"ב סי"ק ד' בשם "ספר חסידים").
- 2. טבל שלא נגמרה מלאכתו זו מותר באכילה, מכיון שזוהי אכילת ארעי, ואם נכנסת השבת נעשית אכילת קבע ואסור (ביצה ל"ה).
- 3. אם תלו בגד על אילן, אפילו שהוא כבר יבש אסור להשאירו ע"ג אילן בשבת, גיירה שמא יבוא להורידו בשבת (עי' שו"ע סי' רע"ז סעיף ד').

לע"נ

מִרְן רַבִּינוּ שְׁמַרְיָהוּ יוֹסֵף נָסִים קַרְלִיץ צוֹקֵלֶה"ה
 נִלְבֵּיעַ כִּי"ג בַּתְּשֵׁרִי תש"פ
 * * * * *

לע"נ

נִשְׁמָה טְהוּרָה הַנְּעִרָה רַחֵל ע"ה
 בֵּת יַבְדֻלְחֵט"א הַרְבֵּ יְהוּדָה אַרְיֵה הַלּוֹי דִּינָר
 נִלְבֵּיעַ כִּי"ה מֵרַחֲשׁוֹן תש"פ
 * * * * *

שאלות וחידודים לימי הנופש, שאפשר לקיים בהם
 "ודברת בס... וכלכתך בדרך..."

שבת

- 1. איזה מאכל יש לאכול רק בשבת ולא ביום חול?
- 2. איזה דבר מותר באכילה, וכשנכנסת שבת נאסר באכילה?
- 3. מתי חייב להוריד כביסה לפני שבת ואפילו שהיא כבר יבשה?
- 4. על מה מותר לאדם לדבר לעצמו בחול ובשבת אסור?
- 5. איך יתכן שמותר לאדם זר (ולא כהן) לשחוט בשבת?
- 6. איזו פעולה אם עושה אותה בשבת ביום חייב עליה חטאת, ואם עושה אותה בלילה פטור?
- 7. היאך יתכן חפץ שהוא מוקצה לעשרה ימים רצופים?
- 8. מי הוא זה שמותר להורגו, ובכל זאת מחללים עליו שבת כדי להצילו?
- 9. יש לו תאנים על השולחן, ועשה בהן איזו פעולה שהיא מלאכה דאורייתא (לא חתך אותן, לא ברר אותן, ולא חיממן), מה עשה?
- 10. שני אנשים הולכים ברשות הרבים, שניהם מחזיקים אותו חפץ וכוונתם לאותו דבר, אחד חייב מיתה ולשני מותר לכתחילה, הכיצד?
- 11. שני כדורים היו על האילן לפני שבת ונפלו באמצע השבת, אחד מהם אסור להשתמש בו ובשני מותר הכיצד?

תחומין

- 12. הכלל הוא שכליו של אדם יש להם אותו התחום כמו הבעלים. באיזה אופן אסור לבעלים לצאת מהעיר אפילו אמה אחת לשום צד, ואילו את כליו אפשר לטלטל אלפיים אמה לכל רוח?
- 13. שני שכנים הניחו עירוב תחומין ע"ג עמוד ברשה"ר הגבוה עשרה טפחים ורחב ד', ובדעתם ללכת לאותו המקום. אחד קנה עירובו ומותר לו ללכת, והשני לא קנה, הכיצד?

פסח

- 14. היאך יתכן שמותר לאפות לחם גמור מחיטים בפסח, ולאוכלו לכתחילה?

יום טוב

- 15. באיזה דבר חמור יו"ט שני יותר מיו"ט ראשון?

תעניות

- 16. מתי נותנים עליה לכתחילה למי שאכל כרגיל בתענית?

ראש השנה

- 17. מתי אומרים לאחר התקיעות "ותקבל ברחמים וברצון סדר מלכותינו זכרונותינו ושופרותינו"?
- 18. מתי מברכים "לשמוע קול שופר", ומתי מברכים "לתקוע בשופר"?

יום הכיפורים

- 19. איזה הלכה אסורה בכל ימות השנה ומותרת ביום הכיפורים ובתשעה ובאב?
- 20. איזה דבר אסור לעשות בשבת ומותר לעשות ביוה"כ שחל בשבת?
- 21. מה הביאו אל הצוק (המקום ממנו זרקו את השעיר לעזאזל) מערב יום הכיפורים?

סוכות

- 22. איך יכול להיות שאסור מדאורייתא לאכול כזית בימי הסוכות אפילו בתוך הסוכה (הסוכה כשרה והאוכל כשר)?
- 23. היכן מצינו שלמצות סוכה יש השפעה על דין בחושן משפט?

חנוכה

- 24. איך יתכן שאוכל פת חנוכה וחייב לברך ברכת המזון ודינו לא להזכיר "על הנסים"?

4. דבר שאסור לעשותו בשבת, אסור לומר אפילו לעצמו שיעשה בחול (**משנ"ב** סי' ש"ז ס"ק ל"ו).

5. בבית המקדש שוחטים את קרבנות הציבור בשבת, והרי שחיטה כשרה בזר, נמצא שזר שוחט את הקרבן בשבת (**ע"י רש"י** יבמות ל"ג: שכתב לדיוק משנ"ב, אבל מבאי בשם שו"ת "**חכם צבי**" שמותר).

6. אם קנה עוף חדש ועומד בחוף ועדיין לא התרגל לבוא הביתה, בשבת ביום אם תופסים אותו חייב משום צידה, אבל בלילה כיון שיש חושך נעשה העוף עיוור וכניצוד דמי, פטור (**משנ"ב** סי' תצ"ז ס"ק י"ז).

7. נוי סוכה, כשחל שבת לאחר שמחת תורה בחו"ל שאסור בהנאה מתחילת חג הסוכות עד אחר שבת שלאחר שמחת תורה (שלא יהיה כמכין משבת ליו"ט), (**משנ"ב** סי' תרל"ח ס"ק ב').

8. עובר לפני לידה (**תוספות** נדה מ"ד. ד"ה איהו).

9. אם עשה בהן נקב והכניס חבל בתוכם עד שהתקבצו כולן או דבקן ביחד ועשה מהן עיגול, הרי זו תולדת מעמר וחייב (**שו"ע** סי' ש"מ סעיף י').

10. מי שאינו יכול ללכת בכלל בלי לסמוך על דבר, מותר לכתחילה לקחת מקל בידו שזה כמו נעלים שלו (**שו"ע** סי' ש"א סעיף י"ז **ומשנ"ב** סי' ס"ג), אולם השני שיכול ללכת ברגליו ולוקח מקל בידו כדי לחזק הליכתו, הרי"ז חייב משום הוצאה כיון שמטלטל בידו (שם).

11. כדור אחד שייך לישראל, ואמרינן מיגו דאיתקצאי לבין השמשות וכי, ונשאר אסור בכל לשבת, אבל הכדור השני שייך לגוי, ואצלו לא שייך מיגו דאיתקצאי וכי (**ע"י רמ"א** או"ח סי' ש"י סעיף ב'), וממילא מותר להשתמש בו בשבת (**שש"ב** פרק כ"ו סעיף ט"ו, "**פסקי תשובות**" סי' שליו"ט ס"ק ג').

תחומין

12. יצא מהעיר באמצע השבת במזיד וחזר בחזרה במזיד (אם יש מחיצות לעיר) הוא מותר בכל העיר שהוא כז' אמות, והפסיד את תחומו של אלפיים משום קנס, אבל את כליו לא קנסו, שהם לא עשו עבירה, ונשאר עליהם תחום אלפיים אמה לכל רוח (**שו"ע** סי' ת"ה סעיף ח"ט, **ומשנ"ב** סי' ס"ק מ"א ומ"ז).

13. אחד כיוון לקנות מקום שבתו ע"י עמוד, הרי"ז עירוב כשר, והשני כיוון שבתו למטה בעמוד ברה"ר, וכיון שאסור להוציא העירוב מע"ג העמוד (שהוא רה"ר) למטה (שהוא רה"ר) לא קנה עירוב, כיון שאינו ראוי להביאו לשם (**שו"ע** סי' ת"ט סעיף ב', **משנ"ב** סי' י"ד).

פסח

14. חיטים שהיו בלועות בבטן של בהמה, קעקע מהן תורת חמץ ואף אם יתפחו אינן נעשות חמץ (**תוספות** בכורות ז': ונפסק ב"פרי מגדים" יו"ד סימן פ"ג).

יום טוב

15. העושה מלאכה ביו"ט שני מנדים אותו, והעושה ביו"ט ראשון אין מנדים אותו (**שו"ע** סי' תצ"ו ס"ב).

תעניות

16. אם בטעות העלו כהן שלא צם, ויש שם לוי אחד שגם הוא לא צם, צריך להעלות את הלוי (**שו"ת רע"א** ח"ב תשי"א).

ראש השנה

17. מי שבא לביהכ"ני בראש השנה בחזרת השי"ח ומכוון לצאת מצות שופר בענת הברכות, יאמר את שתי הברכות לעצמו לפני עשר התקיעות של מלכויות, ולא יפסיק בתפילה או באמן עד שיגמור לשמוע את עשרת הקולות של שופרות, שאז שלמים שלושם קולות, ויאמר הנוסח הנ"ל על כל התקיעות (כעין שיי"ח **המשנ"ב** סי' תרצ"ב ס"ק י"ב).

18. בראש השנה מברכים "לשמוע קול שופר", אבל ביום הכיפורים של יובל מברכים "לתקוע בשופר" ("דרך אמונה" שמיטה ויובל פ"י ס"ק נ"ח).

יום הכיפורים

19. להתפלל יחף.

20. לקרוא לאור הבר (**שו"ע** סי' ע"ה ס"ח).

21. הביאו את חוט השני שקשרו על קרנו, היות שזה מחוץ לתחום ואסור להביאו לשם ביה"מ (**תוספות רע"א** מס' יומא פ"ו מ"ו בשם **תוספות ישנים**).

סוכות

22. אכל כזית אוכל מחוץ לסוכה (זהו מותר כשהוא אוכל ארעי), ונכנס לסוכה אסור לאכול שם עוד כזית, דנמצא שהכל ביחד כביצה שהיא אכילת קבע, ואיגלאי מילתא למפרע שאכילת הכזית הראשון היתה אכילת קבע מחוץ לסוכה (**תש"ר ריב"ש** סי' מ"א).

והוסיף **הגר"ח קניבסקי** שליט"א שזה רק אם בשעה שאכל את הכזית מחוץ לסוכה היה כבר בדעתו להמשיך עוד באכילתו שאז מצטרפות האכילה השניה עם האכילה הראשונה.

23. הגוזל קורה וקבעה בבנין אינו חייב להשיב אותו בעצמו לבעליו מדין "השיב את הגזול" אלא פטור עצמו בתשלום דמים (כמבואר במשנה **סוכה** ל"א). ולכן הגוזל קורה וקבעה בסוכתו פטור מלהשיב אותה בעין וחייב רק דמים, ע"י שם.

תנוכה

24. שכת "ירצה" בשבת תנוכה חוזר על ברכת המזון, ולא יגיד שוב "על הנסים" היות שאינו חייב, כן כתב ה"מגן אברהם" (קפ"ח, י"ג) ובי"שער הציון" כתב על זה דאין דבריו מוכרחים.

איסורים

25. יש איסור להסתפר אצל גוי (**שו"ע** יו"ד סי' קנ"ו סעיף א'), כיון שהוא חשוד על שפיכות דמים ויכול להרוג את היהודי, וכמו לדעת כן **השו"ע** (יו"ד סי' קפ"ב סעיף ו') אסור לאיש להסתכל במראה משום "לא ילבש".

אולם אם יש מראה לפניו, מותר להסתפר אצל גוי ולהסתכל בו שלא יהרוג אותו, ובהו אין איסור משום "לא ילבש" (**רמ"א** יו"ד סי' קנ"ו סעיף א').

26. הלומד דבר אחד מן המגווש חייב מיתה (גמרא **שבת** ע"ה), ומפרש **רש"י** מין המושכו ל"ז אפילו דבר תורה אסור ללמוד ממנו.

27. נטילת צפרנים:

א. מותר לכתחילה ביום רביעי.

ב. לכתחילה אסור ליתול ביום חמישי (כיון שמתחילים לצמוח בשבת).

ג. מצוה ביום שישי לכבד בשבת.

ד. אם עשה כן בשבת, חייב (**שו"ע** סי' ש"מ סעיף א').

28. א. כהנים מברכים ברכת כהנים, וסומכים על חזקה, ולא חוששים לברכה

לבטלה, אולם יש סוברים שאיסור ברכה לבטלה, הוא רק איסור דרבנן. ב. פטר חמור אסור בהנאה מן התורה גם בזה"ז, ויש שמקנים את הבכור לכהן לפני לידתו כדי להיפטר מפדיה וכדי להתירם בהנאה (מהג"ר **דב לנדא** שליט"א ראש ישיבת סלבדוקה).

תרומות ומעשרות

29. בת כהן אוכלת בתרומה, ואם התחנתה עם ישראל אסורה בתרומה, אם נתארמלה או נתגרשה ויש לה ילד ממנו, עדיין אינה אוכלת בתרומה, ואם אח"כ מת הילד הזה היא חוזרת לבית אביה ואוכלת בתרומה (פי' אמור כ"ב, י"ג).

30. מעשר בהמה (**בכורות** פ"ט מ"א).

טומאה וטהרה

31. מצורע (**רמב"ם** טומאת צרעת פרק י' ה"ל י"ב, וד"ן זה דרשו ב"תורת כהנים" (תרי"ע פ"י י"ב) מהפסוק (ויקרא י"ג, מ"ו): "**בדד ישב** מחוץ למחנה מושבו", ע"י שם).

32. המשמרה את הפרה מטמא בגדים (גמרא **בבא מציעא** פ"ג.), ומפרש **רש"י** דתנן (**פרה** פ"ד מ"ד) כל העוסקין בפרה מתחילה ועד סוף מטמאין בגדים, ע"י שם (**הגר"ח קניבסקי** שליט"א).

33. באופן שמת נמצא תחת ארובה שבבית ועליה ע"ג ואין פותח טפח דאו רק העלייה טמאה והבית טהור (**שו"ע** סי' שצ"א סעיף ב').

נישואין

34. מי שנשא אשה קטנה, ואחותה נפלה לפניו ליבוס, לדעת רבי אליעזר (**יבמות** ק"ט.) מלמדים את הקטנה לנאון לבעלה כדי שיוכל לייבם את אחותה.

השבת אבידה

35. הרואה נהר שהולך לשטוף את שדה חברו ומצילו, מקיים השבת אבידה (גמרא **ב"מ** ל"א).

דיני ממנות

36. איתא ב**שו"ע** (חו"מ סי' מ"ט סעיף ד') ראונו הוציא שטר ששמעון חייב לו כסף, אבל שמעון מכחיש ואומר שהוא אינו שמעון אלא לוי... אם אין הוכחות שהיא שמעון פוטרים אותו.

ומבואר שם שאם אותו אדם שטוען שהוא אינו שמעון הולך ברחוב, וחברו קרא לו 'שמעון' והוא סובב את ראשו ונהג לו "מחזקין ליה דהוא שמו לחבותו" ומחייבים אותו, ע"י שם. נמצא שע"י סיבוב הראש חייב לשלם את הכסף שתבע ממנו.

37. שיעקב מת השאיר אחריו שני בנים ראונו ושמעון. אמר ראונו שגם לוי הוא אה, ושמעון אומר שאינו יודע, אמרינן 'המוציא מחברו עליו הראיה' ולכן:

א. שמעון מקבל חצי (כי לדעתו אולי יש רק שני אחים).

ב. ראונו מקבל שליש (כי לדעתו יש שלושה אחים).

ג. לוי מקבל שישית (כיון שרק ראונו חייב לתת לו ולא שמעון).

(**שו"ע** חו"מ סי' ר"פ סעיף ב').

38. גזל קורה ונתנה בסוכה, משום תקנת השבים התירו איסור גזל ובמשך חג הסוכות לא חייב להחזירה, אבל מיד במוצאי סוכות כשאמרו "ברכו" מתחייב בהשבתה אע"פ שהיא נתונה בסוכה (מהג"ר **חיים פינשטיין** שליט"א).

ביכורים

39. אם נטמאו הפירות בעזרה, זורק את הפירות ואת הסל נותן לכהנים (**ביכורים** פ"א מ"ח **ורע"ב** שם, ו**ע"י רמב"ם** ביכורים פ"ג ה"ח שחולק שגם הסל לא יתן לכהנים).

קדשים

40. פרה אדומה, אע"פ שהוא רק קדשי בדק הבית, אם שחטו זר פסולה (**זבחים** ס"ח:).

41. קרבן פסח, בשאר ימות בשנה, אם שחטו שלא לשמו, נחשב לעקירת הקדושה, ונעשה שלמים וכשר, אבל אם שחטו שלא לשם נעלים, אין זה פסול בגופו ולא נחשב כעקירה, והוי כמו פסח בזמנו בלי בעלים ופסול (גמרא **פסחים** ס"א).

42. בכל הקרבנות כשטומאה הותרה בציבור, מותר רק להקריבם אבל אסור לאכול את הבשר, אולם בקרבן פסח עיקר המצוה הוא האכילה, ולכן כשמקריבים את הפסח בטומאה מותר גם לאכול את הבשר (גמרא **פסחים** ס"ב: **וברש"י** שם ס"ב. ד"ה היכא בשתרא).

43. כשחל יום טבוח אחר השבת, שאין הכה"ג לובש בגדי כהונה איתא (משנה **חגיגה** פ"ב, מ"ד), עצרת שחלה בערב שבת או בשבת, יום טבוח הוא אחר השבת, דהיינו קרבנות שא"א להביא בשבועות או בשבת מביאים ביום ראשון), ואין כהן גדול מתלבש בכליו. **רש"י** מפרש שאין לובש כלים נאים כמו שרגיל ביום הבאת קרבנותיו, ו**תוספות** מפרש שלא ילבש שמונה בגדי כהונה כדי שלא יראה כמו יו"ט, ולהוציא מלבם של צדוקים שאמרו ששבועות חל תמיד "למחרת השבת", ביום ראשון שבועות, ע"י שם). וכהן גדול לא יכול לעשות עבודה בלי בגדי כהונה.

44. אם הקדיש את הוולד לשם עולה או שלמים לפני שנוולד חלה עליו קדושת עולה או שלמים, דקדושת האם חלה רק בשעת לידה (**תמורה** פ"ה מ"א **וברע"ב**).

45. קרבן הפסח, שנאכל רק בלילה עד חצות (דלא כשאר הקרבנות שנאכלים לפחות ליום ולילה).

46. כשכהן גדול מקריב את הקרבן מושיטים לו את חלקי האיברים ע"י המזבח, והיה סומך עליהם לפני שזרק אותם ע"י המזבח (משנה **תמיד** פ"ז מ"ג).

בגדי כהונה

47. שריפת פרה אדומה מחוץ למחנה שלוש בגדי לבן (**פרה** פ"ד מ"א).

48. איתא בגמרא (**מגילה** ט.) כהן גדול שנטמא, ומינו אחר במקומו ביתיים, כשהראשון חוזר סבר רבי מאיר שנשאר לכהן הממלא את מקומו כל דיני כהן גדול, שאסור באלמנה, חייב בבתולה, ועובד מתי שרוצה רק עם בגדי כהן גדול, ע"י שם. והרי הראשון גם משתמש בהם וחייב ללבושם כל שעה, וכן לכל אחד יש מידה אחרת, וע"כ היו להם שני סטים ואולי אף יותר (**הגר"ב** **פוברסקי** שליט"א).